

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **J. K.**, proti žalovanému: **OP N**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu Krajskej prokuratúry v Nitre č. 1 Spr 4004/2005-6 zo dňa 27. júla 2005, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č.k. 26 S 2/2006-36 zo dňa 10. januára 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 26 S 2/2006-36 zo dňa 10. januára 2008 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre napadnutým uznesením č.k. 26 S 2/2006-36 zo dňa 10.januára 2008 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov s odôvodnením, že žalobca nepreukázal existenciu skutočností odôvodňujúcich priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Krajský súd v Nitre za účelom rozhodnutia o priznaní alebo nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov zisťoval majetkové pomery žalobcu z dôvodu, že v súdnom spise sa nachádzajú podklady ešte z roku 2005, od kedy sa mohli pomery žalobcu zmeniť; zaslal mu aj tlačivo na oslobodenie od súdnych poplatkov. Na prvú výzvu krajského súdu zo dňa 10.októbra 2007 žalobca reagoval podaním zo dňa 31.októbra 2007, v ktorom uviedol, že súčasťou jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov bola aj žiadosť o ustanovenie bezplatného advokáta (podľa žalobcu išlo o logickú súčasť žiadosti); ustanovený advokát bude kvantifikovať a kvalifikovať jeho procesné práva a následne finalizovať objekt justičného konania proti režimu osobnej moci. Krajský súd opätovne žalobcu vyzval a urgoval dňa 21. novembra 2007, aby súdu predložil doklady preukazujúce existenciu dôvodov na oslobodenie od súdnych poplatkov. Žalobca na túto výzvu nereagoval.

K dokladom preukazujúcim dôvodnosť návrhu o oslobodení od súdnych poplatkov z roku 2005 krajský súd uviedol, že medzičasom mohlo prísť k zmene pomerov žalobcu; na druhej strane však preukazované príjmy žalobcu v roku 2005 predstavujú sumu 8622 Sk mesačne z titulu vyplácanej úrazovej renty a sumu 6468 Sk mesačne z titulu invalidného dôchodku. Celkový príjem žalobcu teda predstavoval sumu 15 090 Sk, ktorá z pohľadu súdu neodôvodňovala oslobodenie žalobcu od súdnych poplatkov. Krajský súd neprihliadol na tvrdenia žalobcu, že sa stará o svoju matku, ktorá je odkázaná na celodenné opatrovanie a ošetrovanie a ktorá poberá sociálnu dávku vo výške 6943 Sk, pretože preukazuje príjmové pomery matky žalobcu a nie žalobcu.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie označené ako „odpor proti uzneseniu nitrianskeho krajského súdu zo dňa 10. januára 2008, č.k. 26 S 2/2006-36, 3005201161“. V podaní uviedol, že predmetom sporu je politické právo na slobodný prístup k informáciám, ktoré právo znemožnil štátny orgán, ktorý je poverený ho chrániť. Protistranou znevýhodneného účastníka je mocenský nástroj výkonnej moci, prokuratúra. Politická a mocenská pozícia exekutívy je v spore koncentrovaná, časom právnej neistoty v jednoduchom a podloženom predmete autoritatívneho prieskumu v neprospech politického občana. Štátne inštitúcie znemožňujú menšine, jednotlivcovi, kontrolu kvalifikovanej väčšiny. Priebeh súdneho prieskumu a rozhodnutia je v rozpore s mechanizmom delby moci, s princípom spravodlivosti, s právom na spravodlivé súdne konanie garantované komunitárnym právom. Uplatňuje preto právo na odpor podľa čl. 32 Ústavy Slovenskej republiky proti nositeľom moci, ktorí sa solidarizujú pri dosahovaní spoločných cieľov.

Vzhľadom na uvedené podanie Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 26 S 2/2006-44 zo dňa 19. februára 2008, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 18. marca 2008, žalobcu vyzval na odstránenie väd podania v tom zmysle, aby uviedol, v akom rozsahu rozhodnutie krajského súdu napáda, v čom postup a rozhodnutie krajského súdu považuje za nesprávny a čoho sa domáha. Bol poučený o následku neodstránenia väd podania (§ 218 ods. 1 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku). Na toto uznesenie žalobca reagoval podaním zo dňa 25.marca 2008, doručeným Krajskému súdu v Nitre dňa 28.marca 2008, v ktorom charakterizoval občiansky stav v nasledovných pojmoch: správne súdnictvo, politické právo, mocenská nerovnosť účastníkov konania, objektívna závislosť, obsah absolútneho subjektívneho práva a nezabezpečenie jeho ochrany (prostredníctvom advokáta), ignorovanie procesných podmienok dokazovania, zásad spravodlivého procesu, kolegiálny princíp, aktívna spoluúčasť všeobecného súdnictva a ústavného súdu na potláčaní formálnych prameňov vzniku práva, simulovanie podmienok na neustanovenie advokáta.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pretože odvolanie smerovalo proti uzneseniu (§ 214 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku).

V prvom rade Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že odvolanie žalobcu a následné podanie posúdil podľa ich obsahu v zmysle ustanovenia § 41 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov sú upravené v ustanovení § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ktorými sú:

- pomery účastníka, ktoré odôvodňujú oslobodenie od súdneho poplatku,
- nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

A contrario, keď tieto podmienky splnené nie sú, súd, či už prvostupňový alebo druhostupňový, účastníkovi konania oslobodenie od súdnych poplatkov neprizná.

Súd rozhoduje o priznaní alebo nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku **výlučne na návrh účastníka konania**, t.j. nerozhoduje o tejto otázke z úradnej povinnosti, ex officio. Je preto na účastníkovi, aby predložil k žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov všetky doklady, ktoré podľa jeho mienky sú dôležité pre také rozhodnutie. Z uvedeného vyplýva, že účastník konania – žiadateľ o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov nesie dôkazné bremeno a je povinný preukázať všetky okolnosti dôležité pre rozhodnutie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. V prípade, že účastník konania – žiadateľ o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov dostatočne nepreukáže podmienky na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, súd ho vyzve, aby v určenej lehote zaslal potvrdenie o jeho osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov a na ustanovenie zástupcu vo veci. Je preto v záujme účastníka konania – žiadateľa, aby svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery preukázal. Pri nepreukázaní osobných, majetkových a zárobkových pomeroch súd nemôže rozhodnúť inak, ako oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznať.

V predmetnej právnej veci žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov podaním zo dňa 28.septembra 2005, doručeným Krajskému súdu v Trenčíne dňa 3.októbra 2005. K podaniu priložil rozhodnutie Sociálnej poisťovne – ústredie č. X. zo dňa 2.júna 2005 (týkajúce sa matky žalobcu A. K.), rozhodnutie Sociálnej poisťovne – ústredie č. 22-909/2005-3520 zo dňa 2.marca 2005 o vyplácaní úrazovej renty žalobcovi mesačne v sume 8622 Sk, rozhodnutie Sociálnej poisťovne – ústredie č. X. zo dňa 2.júna 2005 o vyplácaní invalidného dôchodku žalobcovi mesačne v sume 6468 Sk, rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

v Prievidzi č. 2004/27344-03/079520SNJ/VAL zo dňa 8.júla 2004 o miere funkčnej poruchy žalobcu 60%, posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi č. 2005/01369-006/026852 zo dňa 14.marca 2005 (týkajúci sa matky žalobcu A. K.). Krajský súd v Trenčíne postúpil vec Krajskému súdu v Nitre ako súdu vecne a miestne príslušnému (uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11 S 100/2005-21 zo dňa 27.februára 2006).

Krajský súd v Nitre žalobcu dňa 10.októbra 2007 vyzval, aby preukázal svoje osobné, majetkové a zárobné pomery za účelom rozhodnutia o priznaní alebo nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. V spise sa nachádzali podklady z roku 2005, od kedy mohlo prísť k zmene pomerov žalobcu. Bolo mu zaslané aj tlačivo na preukázanie osobných, majetkových a zárobných pomerov.

Žalobca na výzvu reagoval podaním zo dňa 28.októbra 2007, v ktorom svoje osobné, majetkové a zárobné pomery nepreukázal, uviedol len, že ustanovený advokát bude kvantifikovať a kvalifikovať jeho procesné práva a následne finalizovať objekt justičného konania proti režimu osobnej moci. Krajský súd v Nitre preto žalobcu opätovne vyzval a urgoval preukázanie jeho osobných, majetkových a zárobných pomerov (výzva zo dňa 21.novembra 2007). Žalobca na túto opakovanú výzvu nereagoval.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, Krajský súd v Nitre žalobcovi dôvodne nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože žalobca súdu nepreukázal jeho osobné, majetkové a zárobné pomery, ktoré sú pre rozhodnutie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov dôležité (§ 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Žalobca tak neunesol dôkazné bremeno, čo malo za následok rozhodnutie v jeho neprospech. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že žalobca ako žiadateľ o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov mal viacero možností na preukázanie jeho pomerov – prvýkrát v samotnej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, druhýkrát na základe výzvy súdu zo dňa 10.októbra 2007 a tretíkrát na základe výzvy súdu zo dňa 21.novembra 2007. Tieto reálne možnosti na preukázanie jeho osobných, majetkových a zárobných pomerov nevyužil a súdu ich nepreukázal. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že konanie o oslobodenie od súdnych poplatkov je výlučne návrhovým konaním, a preto je dôkazné bremeno na žiadateľovi, v tomto prípade žalobcovi. Neunesenie dôkazného bremena má za následok negatívne rozhodnutie súdu o oslobodení od súdnych poplatkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je svojvoľné, či arbitrárne. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (§ 138) a konanie, ktoré mu predchádzalo ako aj zisťovanie skutkového stavu spĺňa zákonné podmienky (žalobca bol viackrát vyzvaný

na preukázanie jeho osobných, majetkových a zárobkových pomerov, ktoré by tvorili základ pre rozhodnutie podľa ustanovenia § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). O arbitrárnosti, prípadne svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II. ÚS 405/06-37, III. ÚS 287/07-18), o tento prípad však v predmetnej právnej veci nejde. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené skutočnosti nezistil, že by závery súdu prvého stupňa v predmetnej právnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, žalobcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 26 S 2/2006-36 zo dňa 10. januára 2008 ako vecne správne potvrdil (§ 219 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný a žalovanému trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 17. júla 2008

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová